

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

w sprawie ze skargi G. K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 września 2004 r., sygn. akt I ACa (...) w sprawie z powództwa G. K.

przeciwko A. J.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 lipca 2008 r.,

zażalenia G. K. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania powódki G. K. Została ona złożona w dniu 27 listopada 2007 r. w sprawie zakończony prawomocnym wyrokiem wydanym przez ów Sąd w dniu 30 września 2004 r.

Powódka podała, że została pozbawiona możliwości działania poprzez niezawiadomienie jej o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu w sprawie, toczącej się na skutek osobistego wniesienia apelacji przez skarżącą. Strona wskazała także na

okoliczności, które miały mieć miejsce po wydaniu orzeczenia przez Sąd Apelacyjny. Jako podstawę prawną podała art. 401 pkt 2 k.p.c. i art. 403 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny uznał, że skarga została złożona po terminie. Odpis postanowienia o ustanowieniu dla niej pełnomocnika z urzędu został powódce doręczony w dniu 8 marca 2007 r. Przesyłkę odebrał jej syn. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego powódka odebrała w sądzie osobiście w dniu 16 maja 2005 r. Mając więc na uwadze, że powódka najpóźniej w dniu 16 maja 2005 r. dowiedziała się o wyroku, oraz z uwagi na termin wniesienia skargi Sąd zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. skargę, jako spóźnioną, odrzucił.

Zażalenie na postanowienie wniosła powódka. Jako podstawę wznowienia postępowania wskazała art. 401 pkt 2 k.p.c. w zw. z 403 § 2 k.p.c. W zażaleniu podniosła jednak, że wznowienia domaga się na tej podstawie, że po wydaniu wyroku ujawniły się nowe istotne okoliczności nie znane wcześniej stronie, a dotyczące podrobienia dokumentu w oparciu o który został wydany wyrok oraz ujawnienia się szkody w nieruchomości po wydaniu wyroku.

Powódka nie kwestionowała terminu, w którym dowiedziała się o wyroku. Z lakonicznego zażalenia wynika, że podpis na dokumencie potwierdzenia odbioru odpisu postanowienia o ustanowieniu dla niej pełnomocnika z urzędu został sfałszowany i nie pochodzi od jej syna. Ponadto wskazała, że dopiero jesienią 2007 r. udokumentowała szkody w nieruchomości. Wskazała, że co prawda fakt zalewania nieruchomości mógł nastąpić wcześniej, to ewidentne i rażące skutki ujawniły się dopiero jesienią 2007 r. Ponadto wskazała na rażącą niewdzięczność powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zażaleniu powódka podniosła dwa zarzuty. Pierwszy dotyczył wydania wyroku na podstawie sfałszowanego dokumentu. Dokumentem tym miało być potwierdzenie odbioru postanowienia o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu. Jak twierdziła powódka, nie został on podpisany przez jej syna.

Zgodnie z art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c., można żądać wznowienia na tej podstawie, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym.

Trafnie się przyjmuje w judykaturze, że za dokument podrobiony uznaje się dokument sporządzony w całości przez inną osobę niż ta, od której ma pochodzić, natomiast przerobienie dokumentu polega na dokonaniu zmian w jego treści. Istotne jest jednak z punktu widzenia postępowania wznowieniowego, aby sąd rozpoznający sprawę

oparł się na treści takiego dokumentu. Dokument musi wywrzeć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Nie wystarczy samo zaliczenie go w poczet materiału procesowego (tak wyrok Sądu Najwyższy z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, nie publ.). Dokument, o którym mowa w przepisie ma więc stanowić element materiału dowodowego i co więcej, takiego, który ma istotny wpływ na rozstrzygnięcie sądu. Potwierdzenie odbioru postanowienia, o którym mowa wyżej, oczywiście takim dokumentem nie jest. Ewentualne nieprawidłowości przy jego doręczeniu mogły by skutkować zaistnieniem innej podstawy wznowienia postępowania, jaką jest nieważność postępowania z powodu pozbawiona możliwości działania (art. 401 pkt 2 k.p.c.). Ta zaś okoliczność była przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego, który trafnie uznał, iż skarga została wniesiona po terminie, skoro najpóźniej w dniu 16 maja 2005 r. powódka dowiedziała się o wydanym wyroku.

Kolejnym zagadnieniem, podnoszonym w skardze o wznowienie, było wykrycie nowych okoliczności. Podstawa ta jest uregulowana w art. 403 § 2 k.p.c. W myśl tego przepisu można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Sąd Apelacyjny nie ustosunkował się do tej podstawy wznowienia w zaskarżonym postanowieniu.

Zgodnie z utrwaloną wykładnią art. 403 § 2 k.p.c., „późniejsze wykrycie” okoliczności faktycznych lub środków dowodowych dotyczy takich okoliczności i środków, które istniały w czasie trwania poprzedniego postępowania, ale zostały ujawnione („wykryte”) po jego prawomocnym zakończeniu. Środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. (zob. np. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNCP 1969, nr 12, poz. 208, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05 (nie publ.), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 96/05, (nie publ.), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., I CZ 125/05 (nie publ.).

Powódka nie wskazała, by nowe okoliczności faktyczne lub środki dowodowe powstały przed uprawomocnieniem się wyroku, a tylko zostały później wykryte (ujawnione). Podkreślić należy, że nie chodzi tu o wykazanie, że tak było, ale tylko powołanie się na takie okoliczności, które mogą stanowić podstawę skargi o wznowienie postępowania.

Z przytoczonych względów zażalenie jest niezasadne. Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że skarga została wniesiona po terminie. Nie ustosunkował się co prawda merytorycznie do podstawy drugiej, jednak w sprawie niniejszej nie było to niezbędne. Wskazane przez skarżącą okoliczności w istocie nie odpowiadają powołanej podstawie wznowienia. Należało zatem stwierdzić, że w tym zakresie wniesiona przez skarżącą skarga o wznowienie postępowania nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, co także uzasadnia jej odrzucenie (art. 410 § 1 k.p.c.).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394 § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. postanowił jak w sentencji.